

Høringsnotat fra Kvinneuniversitetet Løten (KvU) om Regjeringens forslag til forskrifter for nytt Likestillings - og diskrimineringsombud

Kvinneuniversitetets fremste målsetting er, slik det den ble uttrykt av stifterne i 1985:

- føre resultater av kvinneforskningen tilbake til grupper som kan nyttiggjøre seg dem.

KvU bygger sine aktiviteter på tradisjon og fornyelse. *Tradisjon* i den forstand at KvU har som formål å være et lærested som bygger på feministiske verdier og pedagogikk. Feminisme er et idesystem som har som formål å fjerne diskriminering og nedvurdering av kvinner og bryte mannsdominansen i samfunnet. KvU's faglige arbeid skal bidra til ulike forståelser av kjønn gjennom formidling av norsk og internasjonal kvinne - og kjønnsforskning.

Fornyelse handler om at KvU bygger på likestilling som en viktig norm i det norske samfunnet, noe som forutsetter kunnskapsformidling om relasjoner mellom kjønn, forskjeller i kvinners og menns levekår, og forskjeller mellom kvinner og menn. KvU forstår likestilling som et *frihetsprinsipp*, dvs. frihet fra diskriminering, nedvurdering og krenkelser, og frihet til å velge uavhengig av kjønnsstilling. Samtidig omfatter likestilling et *balanseprinsipp*, dvs. krav om lik rett til deltakelse på like vilkår. Likestilling skal både ivareta individuelle rettigheter og bidra til en likest mulig kjønnsfordeling på alle samfunnsområder. Kunnskap om kjønn og likestilling skal formidles til kvinner og menn som kan nyttiggjøre seg økt kompetanse på disse feltene.

KvU er et kunnskapssenter som inngår som en del av det regionale, nasjonale og internasjonale nettverket for formidling av kvinne - og kjønnsforskning. KvU tilbyr en type kompetanse som de "tradisjonelle" utdanningsinstitusjonene i Innlandet i lite grad besitter. KvU har derfor en utdannings- og pådriverrolle for likestilling på ulike felt i Hedmark og Oppland. På regionalt nivå er offentlige myndigheter, utdannings- og forskningsinstitusjoner og ulike organisasjoner/bedrifter våre fremste samarbeidspartnere og støttespillere.

Med spisskompetanse på kjønn og likestilling har KvU en viktig rolle i formidling av kunnskap også i forhold til det nasjonale kunnskaps- og formidlingssystemet. Også internasjonalt vil KvU spille en rolle som kunnskapsformidler og nettverksbygger mellom ulike miljøer som arbeider med kjønn - og likestillingsspørsmål.

KvU har ikke bare kompetanse på likestilling mellom kjønn, men også likestilling i forholdet til minoritetsgrupper. I løpet av det siste året har KvU høstet erfaringer med undervisning for flyktninger og innvandrere, og ser at dette er en viktig målgruppe. Vi arbeider derfor med å utvikle tilbud som kan øke livskvaliteten, fremme tilpassingen til det norske samfunnet, og hjelpe dem videre til utdanning og yrkesliv.

Ved en sammenslåing til et felles Likestillings - og diskrimineringsombud er vi bekymret for at pådriverrollen i likestillingsarbeidet blir utydelig på lokalt og regionalt nivå. Statskonsults evaluering av det nasjonale likestillingssenteret påpeker behovet for en tilstedeværelse i regionene som skal ivareta pådriverarbeidet, og koordinere samordne fagmiljøer, nettverk og grupper som arbeider for å fremme likestilling og mangfold.

Den samme bekymring er uttrykt av overvåkingsorganet til FNs kvinnekonvensjon. I sin rapport satte kommisjonen i 2003 søkelys på at Norge mangler et desentralisert likestillingsapparat på regionalt og lokalt nivå, og ber myndighetene sørge for

"---if necessary through legislation, that there are institutions responsible for gender equality issues in all communities in Norway."

Tidligere høringsuttalelser fra forsknings- og utdanningsmiljøer har påpekt at den nye modellen for organisering lett kan marginalisere vekk den viktige pådriverrollen.

Den nye samorganiseringen av Likestillingscenteret, - ombud, - nemnd og Senter mot etnisk diskriminering er en omfattende omlegging av arbeidet for likestilling og mot diskriminering. Arbeidet for reell likestilling har som oppgave å avdekke og synliggjøre forhold og samfunnsområder der maktforhold fremdeles er skjeve. Antidiskrimineringsarbeid tar gjerne utgangspunkt i eksisterende lover og regler, og følger opp praksis av disse. For å ivareta alle oppgavene de tidligere enhetene utførte er det viktig med et utfyllende og presist rammeverk. dette er spesielt viktig for å sikre at både *håndhever* - og *pådriveroppgavene* blir ivaretatt.

Del I, § 1:

KvU er enig i det mandatet som Likestillings- og diskrimineringsombudet foreslås gitt i punktene

- a) *Pådriverfunksjon*
- b) *Holdnings- og adferdspåvirkning*
- c) *Støtte og veiledning*
- d) *Veiledningstjeneste om etnisk mangfold i arbeidslivet, og*
- e) *Kompetansefunksjon*

Vi har imidlertid merknader til punkt f) *Forumfunksjon*:

Vi anser det for viktig at Ombudet skal være et møtested og informasjonssentrum for et bredt publikum og tilrettelegge for samarbeid mellom aktører som arbeider for likestilling og mot diskriminering. Vi vil poengtere behovet for regionale aktører som kan være pådrivere i forhold til kommuner og næringsliv ute i distriktene. I samsvar med de føringer som ble lagt i behandlingen av Odelstingsproposisjon 34 (2004-2005), der samtlige partier unntatt FrP bemerker at regionale aktører er viktig, og at Kvinneuniversitetene skal ha et sterkere samarbeid til sentrale likestillingsaktører, og dermed være en forlenget arm ut i regionene.

Vi mener derfor at det i punkt f) *Funksjon, tredje ledd bør stå*:

"Videre skal ombudets arbeid gjennomføres i samarbeid med offentlige instanser, relevante interesseorganisasjoner og kompetansemiljøer på lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå."

Det vil være svært viktig for utviklingen av likestilling mellom kjønn og mellom majoriteten og ulike minoriteter at ansvaret for informasjon og veiledning forankres regionalt. Vi ser det er en avgjørende suksessfaktor for likestillingspolitikken.